

Orientering

ARKIVERNES DAG - 2014

Nr. 42 – november 2014 – 19. årgang

Jubilæumsnr.: **Undervisning 1814-2014**

s. 1: Undervisning før 1814?

s. 2-3: De gamle skoler, hvor ligger de?

s. 4: De væsentligste danske skolelove

Undervisningspligt indførtes i Danmark i 1814 – for 200 år siden.

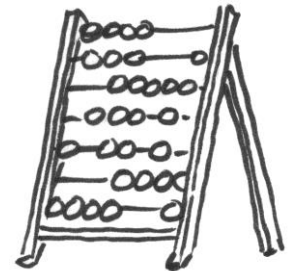
Arkivet har valgt at benytte ”Arkivernes Dag” – 8. november - til at finde Skolehistorie og -historier fra ”sognet” frem fra gemmerne.

Dette lille skrift giver et overblik over skolebygninger, som stadig kan ses i landskabet. De ældste er fra 1700-tallet og de ”yngste” fra 1900 til 1967. Den nyeste er den eneste, der stadig benyttes som skole i dag: **SUNDskolen**.

Midtersiderne viser placeringen af de kendte skoler, som lå i sognets største landsbyer: Toreby, Grænge, Nagelsti, Øster Toreby/Sundby og Flintinge.

Arkivet har kun sparsomme oplysninger om skolerne og lærerne i tiden mellem 1814 og ca. 1900. Men skolerne var der, - pligten til undervisning var jo landsdækkende, og mange navne på lærere er kendt!

Fra gamle protokoller, indberetninger o.l. har vi nogle oplysninger – specielt om sognets lærere, – men meget er måske gået i ”glemmebogen”. Arkivet vil meget gerne have hjælp til at åbne denne omfangsrige bog!

Kun **to** skolebygninger fra ”fortiden” (foruden de 2 Rytterskoler) kan påvises med sikkerhed, ”**Den sorte Skole**” (Ved Teglskoven) og ”**Sundby Skole**” (i Øster Toreby!). De to skoler blev nedlagt, da henholdsvis Nyskolen og Toreby Østre Skole blev bygget.

”Indbyrdes Undervisning” var en populær metode i 1814! det er den vist stadig?

På side 2 og 3 kan du se små billeder af land-skolerne, og hvor de ligger.

NOGLE har skrevet - eller fortalt - om deres skoletid! ANDRE har ikke! – HVAD med dig?

Et lille hæfte (Særnummer 43) ligger fremme i ARKIVET på Arkivernes Dag (8. nov. 2014). DU kan også fortælle, se og læse på ARKIVET d. 1. og 3. tirsdag eller aftale et ”møde”!

Måske har du billeder fra lokalområdet – eller af personer, der lever eller har levet i ”sognet”? – ARKIVET er din sikkerhed for, at ”gamle dage” ikke bliver glemt.

Måske kender du de personer, der er på fotografier uden navne! – og dem har vi mange af! – Kom og kig!

De væsentligste danske skolelove - 1814-2014:

1814: Anordninger om *Almueskolevæsenet paa Landet og Almueskolevæsenet i Kjøbstæderne* og tilsvarende for Borger og almueskolerne i København. Her indføres bl.a. 7 års undervisningspligt for alle børn.

1937: Ny folkeskolelov. I 1937 var skolevæsenet stadig delt i en landsbyordnet og købstadsordnet skole. Loven lagde derfor op til en opbygning af centralskoler i landdistrikterne. Men initiativerne blev forsinket af 2. verdenskrig og efterlod en væsensforskellig skolegang på land og i by.

1958: Ny folkeskolelov – bl.a. afskaffelse af mellemskolen.

1972: 9 års undervisningspligt indføres (*Bekendtgørelse af lov om folkeskolen 8.5.1972*)

1975: Ny folkeskolelov – bl.a. afskaffes realskolen og afløses af 8.-10. klasse.

1993: Ny folkeskolelov gennemfører den udelte folkeskole.

2013: Lovgivning om krav om daglig bevægelse, lektiehjælp og faglig fordybelse.

Arkivet har åbent 1. og 3. tirsdag i måneden

Eller efter aftale! – Se adresser herunder.

Susanne Poulsen (formand), Saksøbingvej 13, 4891-Toreby, (2365 4985)
spp@privat.dk

Tage Rødby Jensen (Arkivleder), Lindevænget 20, 2.th., 4800-Nykøbing F
tagerodby@live.dk (5174 6216)

Henrik Pedersen (kasserer), (2232 1465) *mrhenrikpedersen@hotmail.com*
Arkivet: 5413 2800 - og *torebyarkiv@mail.dk*

Du kan også komme til os via ”Facebook”